

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΗΡΩΕΣ

[Σελίς ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως]

Α'.

ΒΕΒΑΙΩΣ ἡ ἱστορία, ἡ ἀποθησαυρίζουσα τὰ σπουδαιότερα γεγονότα χώρας τινὸς καὶ ἀνατέμνουσα τὸ παρελθὸν πρὸς ἐποικοδόμησιν τοῦ μέλλοντος τῶν λαῶν, πρῶτιστον ἔργον ἔχει νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀθανασίαν καὶ νὰ περιβάλῃ μὲ τὸν στέφανον τῆς δόξης καὶ νὰ διαιωνίσῃ, ὡς ὑπόδειγμα ἀξιόζηλον εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς, τὰς πράξεις καὶ τὰ κατορθώματα τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων ἐκείνων, ὅσοι ἐθυσιάσθησαν μετ' αὐταπαρνήσεως εἰς τὸν βωμὸν τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Καὶ ὅμως ποσάκις ἡ ἱστορία δὲν πλανᾶται παρερχομένη ἐν λήθῃ καὶ σιγῇ τὰ ὀνόματα τόσων ἀφανῶν ἡρώων ὑπερανθρώπως ἀνδραγαθησάντων, καὶ πόσων ἄλλων ἀφ' ἐτέρου τὰ ἔργα δὲν ὑπερβάλλει καταυγάζουσα αὐτὰ μὲ δόξαν δάνειον καὶ ἁλλοτρίαν, ἀντὶ νὰ ἀποδώσῃ ἐκάστω τὸ δίκαιον; Εἶνε ἄρα γε πάντοτε ἀψευδὴς ἡ ἱστορία καὶ κριτὴς ἀλάθητος, ἡ δὲ δόξα ἀπόμενεται πάντοτε ἐν μέτρῳ δικαιοσύνης;

Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ὑστεροφημία, ἡ ποίησις, ἡ δημώδης παράδοσις, ἀπθανάτισε τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως, τοῦ Διάκου, τοῦ Μπότσαρη, τοῦ Κανάρη, τοῦ Φλέσσα, καὶ ὅλων ἐκείνων τῶν εὐκλεῶν τέκνων τῆς πατρίδος, τὰ ὅποια καθηγίασαν διὰ τοῦ τιμίου αὐτῶν αἵματος καὶ ἤρδυσαν τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐκλείσαν τὸ ἔθνος. Τίς ὅμως γνωρίζει τὸν Γεώργιον Παξινόν, καὶ διατὶ ἡ δόξα δὲν διεσάλπισε τὸ ὄνομα καὶ τοῦ ἀφανοῦς τούτου ἥρωος, τοῦ ὁποίου ὁ ἡρωϊκὸς θάνατος καὶ τὸ τραγικὸν μαρτύριον ἤξιζε νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν ἀθανασίαν; Διατὶ ἡ ποίησις, ἡ ἐξυμνήσασα τοὺς ἄθλους τόσων ἡρώων, δὲν ἐπλεξεν ὀλίγα ἄνθη καὶ περὶ τὸ ὄνομα τοῦ Γεωργίου Παξиноῦ, τὸ ὅποιον οὐχ ἦττον ἔπρεπε νὰ ἐνστερνισθῇ ὁ

θαυμασμός καὶ ἡ λατρεία τῶν ἐπερχομένων γενεῶν ἑσπεύει, ἡ δὲ ὑστεροφημία νὰ τὸ φέρῃ ἄφθιτον καὶ φωτεινὸν ἐπὶ τῶν ἀθανάτων πετερύγων της; 'Ἡ ἱστορία ¹⁾, βραδύτερον πολὺ καὶ ἐκ τυχαίας ἐρεύνης, μόλις ἠδόκησε ν' ἀφιερῶσιν ὀλίγας γραμμὰς ὑπὲρ τοῦ ἥρωος Παξινοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τόσα ἔτη εἶχε ταφῇ εἰς τοὺς ζοφεροὺς κευθμῶνας τῆς λήθης, ὁ δὲ ἐλληνικὸς λαὸς οὔτε ἔμαθε ποτέ, οὔτε ἐθαύμασεν οὔτε ἐξύμνησε τὸ ὄνομά του.

Περὶ τὸ ὄνομα ὤθεν τοῦτο τὸ ἄγνωστον, τὸ ἀφανές, τὸ ἄσημον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐθώπευσεν οὔτε μία κἄν ἀκτὶς τῆς δόξης, ἐπιχειρῶ ἤδη νὰ ἐπιτελέσω ἐν μνημόσυνον καὶ νὰ ῥίψω ὀλίγα ἄνθη ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν ἄγνωστον τάφον, ὅστις ἐξηφάνισε ὁμοῦ μὲ τὰ ὀστέα του καὶ τὴν ἀγίαν καὶ ἱερὰν μνήμην του.

B'.

Ἦτο ἡ νύξ τῆς 10^{ης} πρὸς τὴν 11^{ην} Ἰουνίου τοῦ 1823. Ἡ ἐλληνικὴ ναυτικὴ μοῖρα ἐφυσύχαζεν ἐντεῦθεν εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τῆς Ναυπάκτου, ἐπὶ τῶν ἡρέμων ὑδάτων τοῦ Πατραϊκοῦ κόλπου. Οἱ ἄνδρες τῶν πληρωμάτων, περὶ τοὺς ὀκτακοσίους, ἡγρύπουν κατηφεῖς καὶ περίλυποι, βυθίζοντες βλέμματα πόνου καὶ φρίκης εἰς τὴν ὑπεράνω αὐτῶν πυρίκαυστον πόλιν, τὴν ὁποίαν οἱ Τούρκοι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν (25^η Μαΐου) πολιορκοῦμενοι ὑπὸ δισχιλίων Δωριέων, ἐνισχυομένων ὑπὸ τοῦ ἐκ τῆς ἐλληνικῆς μοίρας τηλεβολισμοῦ, παρέδωκαν εἰς τὰς φλόγας καὶ κατέφυγον εἰς τὴν καλῶς ὀχυρουμένην ἀκρόπολιν. Προσῆγγιζεν ἤδη μεσονύκτιον. Ἡ ἀπὸ τῶν ὀρέων μαλακὴ αὔρα μόλις ἐθώπευε τὰ λεῖα ὕδατα τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν, καὶ θροοῦσα διὰ μέσου τῶν δασῶν ἐνανούριζεν οἰνοεὶ τὴν καθεύδουσαν φύσιν. Οὐδεὶς θόρυβος ἐτάραττε τὸν ὕπνον της. Μόνον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀποτεφρωθείσης Ναυπάκτου, ἠκούετο ἐκάστοτε ἡ γοερὰ κραυγὴ τῆς γλαυκῆς, ὥσπερ ἐπικήδειος θρῆνος τῆς νεκρωθείσης πόλεως.

Αἰσθημα ὑπερτάτης ὀδύνης συνέχει ἤδη τὰ εὐσταλῇ στήθῃ τῶν ναυτῶν, τὰ ὁποῖα διαφλέγει ἡ δίψα τῆς ἐκδιχίσεως διὰ τὴν πυρπόλησιν τῆς Ναυπάκτου. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πληρωμάτων συνδιασκέπτονται σιγαλῇ τῇ φωνῇ καὶ μελετῶσι νὰ ἐπιπέσωσιν ἐκ νέου κατὰ τῶν ἐχθρῶν, μετὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν ἀπόπειραν τῆς ἐξ ἐφόδου ἀλώσεως τοῦ Ἀντιρρίου, καθ' ἣν οἱ πρῶτοι ἀναβάντες διὰ κλιμάκων εὐάριθμοι ἄνδρεῖοι, ἐν οἷς ὁ Χορμόδας καὶ ὁ Γιαννοῦλης Σπετσιώτης ἐθυσιάσθησαν ἡρωϊκῶς ἀλλ' εἰς μάτην, ὑποχωρησάντων ἐκ δειλίας τῶν λοιπῶν. Ἐνῶ δὲ εἰς τὸ συμβούλιον ἐκεῖνο τῶν ἐλλήνων πλοιάρχων διημείβοντο πολλὰ σχέδια καὶ γνῶμαι,

1) Ἱστορία τοῦ Φιλῆμονος, τόμ. Γ'. σελ. 336. Ἐκδ. τοῦ 1860.

αἴφνης προελθὼν εἰς τὸ μέσον ὁ Γεώργιος Μυριαλῆς, ὑποπλοίαρχος ἐπὶ τῆς τριαρμένου νηὸς τοῦ Νικολάου Βότση, ἐπρότεινε νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν πυρπόλησιν τῶν ὑπὸ τὴν Ναύπακτον Τουρκικῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἄλλως τε εἶχον καταστῇ ἀπρόσβλητα. Τὸ σχέδιον ἐγένετο δεκτόν, ὁ δὲ Μυργιαλῆς, μετασχηματίσας προχείρως εἰς πυρπολικὸν ἐν τῶν οἰανθείων πλοίων, ἀνεδέχθη νὰ ἐπιβῇ εἰς τὴν λέμβον αὐτοῦ καὶ νὰ δώσῃ τὸ πῦρ ἐν καιρῷ. Ἀλλὰ τίς θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀνέλθῃ καὶ πηδαλιουχήσῃ τὸ πυρπολικὸν καὶ προσκολλήσῃ αὐτὸ κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου; Ἐχρειάζετο ἀφεύκτως ἐν θῦμα, εἰς ἥρως, ὅστις νὰ ριφθῇ ἀτρόμητος εἰς τὸ πῦρ τοῦ θανάτου. Ποῖος θὰ ἦτο οὗτος; Ἴδου τὸ πᾶν! Ἐκ τῶν ὀκτακοσίων ναυτῶν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐκθέσῃ ἑαυτὸν εἰς τόσῳ προφανῇ κίνδυνον. Οἱ πλοίαρχοι διετέλουν ἐν ἀμηχανίᾳ, ὁ δὲ Μυργιαλῆς, θεωρῶν βέβαιον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ σχεδίου του, εἰς μάτην ἐκραύγαζε:

— Φωτιά! φωτιά! παληχάρια! κι' ἂν οἱ ἄπιστοι ἔκαψαν τὰ ἄψυχα χῶματα, ἢ φλόγες μας θὰ φάν' τὰ κουφάρια τους. Μόνον θέλω ἀπὸ σᾶς, παιδιὰ μου, νὰ βρεθῇ μιὰ καρδιά ζωντανή, ἄτσालένια, νὰ μοῦ ρεγουλάρῃ τὸ πυρπολικό!

Αἴφνης κατὰ τὴν ἐπίσημον καὶ φοδερὰν ἐκείνην στιγμήν, ἀναπηδᾷ εἰς τὸ μέσον εἰς ναύτης ἀπλοῦς, νεανίας εἰκοσιπενταετής, μὲ τὸ μειδιάμα εἰς τὰ χεῖλη καὶ τὴν αἴγλην τοῦ μάρτυρος εἰς τὴν ὡραίαν φυσιογνωμίαν του. Τὸ βῆμά του σταθερὸν καὶ ἀκλόνητον μαρτυρεῖ τὴν ἀποφασιστικότητά τῆς καρδίας του, καὶ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του ἐξακοντίζονται πῦρ καὶ φλόγες.

— Ἐγὼ! ἐγὼ! ἀνέκραξε διὰ σθεναρὰς φωνῆς, ἥτις ἐδόνησεν ὡς ἡλεκτρικὸν ρεῦμα τὰ στήθη τῶν παρεστῶτων.

Οἱ πλοίαρχοι μένουσιν ἔκθαμβοι πρὸ τῆς ἡρωϊκῆς ἀποφάσεως τοῦ νεαροῦ ναύτου. Πλήρεις δὲ χαρᾶς καὶ θαυμασμοῦ τὸν ἐρωτῶσι ποίαν ἀμοιβὴν θέλει.

— Δὲν θέλω τίποτε! Μόνον ἂν δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ 'πιτύχω, τότε νὰ μοῦ δώσετε ἀπὸ δέκα τάλλαρα γιὰ νὰ κάμω ἓνα χάρισμα τῆς ἀρραβωνιαστικίᾳς μου.

Ὁ νέος οὗτος ἦτο ὁ Γεώργιος Παξινός, ναύτης ἐπὶ τοῦ πλοίου τῆς Λασκαρίνας Πούπλη « οἱ Σύμμαχοι », ὅπερ ἐκυβέρνα ὁ Νικόλαος Ὁρλώφ. Ἦτο δὲ μεμνηστευμένος ἐν Παξοῖς, τῇ ἰδιαιτέρᾳ του πατρίδι. Ἀλλ' ὁ ἔρως πρὸς τὴν μνηστήν του, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν ζωὴν, ἥτις τῷ ἐμειδία τόσον γοητευτικὴ καὶ ἐμύρωνε τὴν νεότητά του, αἱ ἀναμνήσεις του, οἱ πόθοι, τὰ ὄνειρα τὰ ὅποια ἐπλάττεν, ὅλα, ὅλα τὰ αἰσθήματα ἐσίγησαν ὑπὸ τὰ στέρνα του, τὰ ὅποια ἐν μόνον αἰσθημα διέκαιε τότε, ἢ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ

τὴν ἐλευθερίαν ἀγάπη. Καὶ ἐβάδιζεν εἰς βέβαιον θάνατον, ἀτρόμητος, γελαστός, γαλήνιος, ὥς νὰ ἐβάδιζεν εἰς τὴν Ἑδὲμ τῆς εὐτυχίας, μὲ μίαν μόνον ἀμυδρὰν ἐλπίδα, ὅτι, ἂν ἐπανεῖλθῃ νικητὴς, θὰ παρουσιασθῇ μίαν ἡμέραν εἰς τὴν μνηστὴν τοῦ με ὑπερήφανον τὸ μέτωπον, καὶ ν' ἀγαπηθῇ ὡς ὁ ἥρως τῶν παραμυθίων.

Γ'

Ἡ κρίσιμος στιγμή ἐσήμανεν. Ἀπεχαιρέτισαν ἀλλήλους. Ὁ Γεώργιος Παξινὸς κάθηται ἤδη εἰς τὸ πηδάλιον τοῦ κατραμοφόρου πυρπολικοῦ ὡς παρὰ τὸ χεῖλος χαίνοντος τάφου, ὥσει παρὰ τὸν κρατῆρα ἡφαιστείου μέλλοντος νὰ ἐκραγῇ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν. Ἐπὶ τῆς λέμβου, τῆς προσδεδεμένης εἰς τὸ πυρπολικόν, ἐπιβαίνει ὁ Μυργιαλῆς μεθ' ἱκανῶν κωπηλατῶν. Ὁ ἀνδρεῖος Παξινός, ὑπὸ τὰς εὐχὰς τῶν πληρωμάτων τῆς ἐλληνικῆς μοίρας, ἔλυσεν ἤδη τὸ ἱστίον, κολπωθὲν ὑπὸ τοῦ ἐλαφροῦ οὐρίου ἀνέμου, καὶ αὐτὸς ἐδράξατο στιβαρῶς τοῦ πηδαλίου. Ἐβύθισε τὸ διαπεραστικὸν βλέμμα του εἰς τὸ βάθος τοῦ ζοφεροῦ ὀρίζοντος καὶ διέγνω ὡς ἔγγιστα τὴν θέσιν τοῦ ἐχθροῦ, ὡς ὁ ἱεραὶ τὴν φωλεάν τοῦ στρουθίου. Καὶ τὸ πυρπολικόν, σύρον ὀπισθεν τὴν μικρὰν λέμβον τοῦ Μυργιαλῆ, ἐξηφανίσθη διὰ μέσου τοῦ σκότους.

Νεκρικὴ σιγὴ ἐπικρατεῖ ἐντὸς τῶν δύο ἐκείνων σκαφῶν. Νομίζεις ὅτι τὸ πυρπολικόν, ὡς νὰ σφαδάζῃ ὑπὸ τὴν χεῖρα τοῦ ἀτρομήτου ναύτου, εἶναι τὸ ἀκάτιον τοῦ Χάρωνος διαπλέον τὰ συγνὰ ὕδατα τῆς Ἀχερουσίας Λίμνης. Οἱ ἐπὶ τῆς ὀπισθεν λέμβου τοῦ Μυργιαλῆ θαυμάζουσι τὴν καρτεροψυχίαν τοῦ Παξινοῦ, ὅστις ὁδηγεῖ ὁλονέν τὸ πυρπολικὸν ἐγγὺς τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα τὸ ἀέτειον βλέμμα του μόλις διακρίνει συγκεχυμένα ὡς μελανὰ σημεῖα ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός. Πλησιάζει ἀκόμα πηδαλιουχῶν ἐρρωμένως τὸ πλοῖον. Θαρρεῖς ὅτι τὸ ἱστίον του πληροῖ μᾶλλον καὶ ἐμψυχώνει ἢ πνοὴ τοῦ ἡρωϊσμοῦ του, ἢ ἡ ἐλαφρὰ προσπνέουσα θαλασσία αὔρα.

Ἄλλ' αἰφνης οἱ ἀπὸ τοῦ φρουρίου καὶ τῶν τουρρικῶν πλοίων ἀντιλαμβάνονται τοῦ δόλου καὶ ἄρχονται ἐκατέρωθεν πυκνοῦ τηλεβολισμοῦ. Αἱ βολαὶ συρίζουσι περὶ τὰ ὦτα τοῦ Παξινοῦ, ἀλλ' οὗτος διασχίζει ἀπτόητος τὴν θάλασσαν, τανύων τὸ ἱστίον καὶ ὑπερόμενος ἐνθους καὶ ἀκράτητος κατὰ τῶν ἀπίστων. Τότε ὁ Μυργιαλῆς, ὑπολαβὼν ἄφευκτον τὴν καταστροφὴν, ἐὰν ἐπλησίαζαν ἐγγύτερον πρὸς τὰ ἐχθρικά πλοῖα, ὥσει ὑπὸ ψυχικῆς παραζάλης καταληφθεὶς, ῥίπτει ἀκαίρως καὶ ἀσκόπως τὸ πῦρ ἐντὸς τοῦ πυρ-

πολικού, λύει τὸν κάλων, καὶ δι' ἐντόνου κωπηλασίας ἀποχωρεῖ καταλείπων ἐν αὐτῷ τὸν Παξινὸν παλαίοντα πρὸς τὰς φλόγας, ὅστις, ἂν καὶ καλεῖται ὑπὸ τοῦ Μυργιαλῆ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ σῶσῃ ἑαυτὸν, μένει ἐντὸς τοῦ πυρπολικού, τὸ ὁποῖον, καίτοι περικυκλούμενος ὑπὸ τῶν φλογῶν καὶ δεχόμενος τὸ ἀπὸ τοῦ φρουρίου καὶ τῶν τουρκικῶν πλοίων πῦρ τῶν τηλεβόλων, προσπαθεῖ δι' ὑπερανθρώπου ἀγῶνος νὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν πλησίον ἤδη τουρκικὸν δρόμωνα. Τὸ πῦρ, ἀναρριπιζόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, εἰσχωρεῖ βαθμηδὸν εἰς πᾶσαν γωνίαν τοῦ σκάφους καὶ ἀναγκάζει τὸν Παξινὸν νὰ ἐγκαταλίπη τὸ πηδάλιον. Ἀλλὰ δὲν ἀποβάλλει τὸ θάρρος ἢ μεθύουσα ἤδη ἐξ ἐνθουσιασμοῦ ψυχὴ του. Πρὸς δὲ τοὺς ἐκ τῆς λέμβου τοῦ Μυργιαλῆ προσκαλοῦντας νὰ καταλίπη τὸ πλοῖον καὶ σωθῇ κολυμβῶν, ἐκραύγαζεν, ὀρχούμενος χορὸν δαιμόνιον ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν :

— « Ἐλευθεριὰ μωρ' ἀδέλφια ζητᾶτε, κί' ἐγὼ γιὰ τὴν πίστι μας θέλ' ἀποθάνω πρῶτος, μὰ τὴν χρυσῇ πατρίδα μας, ἂν δὲν μᾶς καὶ ὁ φλόκος ».

Ἐπὶ τέλους αἱ φλόγες τὸν διώκουσι τοῦ καταστρώματος, ἀλλ' ὁ Παξινὸς ἐπιμένει ἰθύνων τὸ πηδάλιον ἐκ τῶν παραξαρτείων διὰ παλαγείου (παλάγκου). Τὸ πῦρ ὅμως τὸν διώκει καὶ ἐκείθεν. Ἀλλ' ἡ ἀταραξία καὶ ἡ ἀγχίνους διορατικότης τοῦ ἥρωος, εὐρίσκομένου ἤδη εἰς τὸ μεταίχμιον ζωῆς καὶ θανάτου, εὕρισκε ἄλλο ἔρεισμα ἐλπίδος. Κρεμασθεὶς διὰ τοῦ αὐτοῦ παλαγείου ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἔχων ἔξω τῆς ἐπιφανείας μόνον τὴν κεφαλὴν, πειράται ἐσχάτην ἀπόπειραν, νὰ προσκολληθῇ κατὰ τοῦ τουρκικοῦ δρόμωνος τὸ πυρπολικόν, τὸ ὁποῖον ἤδη εἶχε μεταβληθῇ εἰς πύρινον ἐπιπλέοντα ὄγκον.

Οἱ ἐχθροί, ἔπληκτοι πρὸ τοῦ ἀπιστεύτου ἐκείνου θεάματος, παύονται τοῦ πυρὸς καὶ βουλευόνται νὰ συλλάβωσι ζῶντα τὸν Παξινὸν περικυκλώσαντες αὐτὸν διὰ λέμβων· ἐξησθενημένον δὲ καὶ ἀπέλπιδα τὸν ἀνῆρπασαν καὶ ὠδήγησαν θριαμβευτικῶς καὶ ἐν ἀλαλαγμοῖς ἐνώπιον τοῦ ἀρχηγῶν των, οἵτινες περιεργάζονται ἔμβοβοι ἔτι καὶ κατάπληκτοι τὸν ἀπτότητον τολμητίαν. Ἀποθήσαντες δὲ μακρὰν τὸ φλεγόμενον πυρπολικόν, ἀφῆκαν αὐτὸ νὰ καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος, καθόσον ὁ Μυργιαλῆς, ὅπως αὐτοσχεδῶς καὶ ἄνευ τῆς ἀπαιτουμένης μεθόδου εἶχεν ἐναποθέσει ἀπλῶς καυστικὰς τινες ὕλας πάντῃ ἀκαταλλήλους, αἵτινες ἐπόμενον ἦτο νὰ μὴ φέρωσιν οὐδὲν ἀποτέλεσμα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Αἰσθημα θαυμασμοῦ καὶ θλίψεως ἐπέβη ἤδη τὰς καρδίας τῶν ἀρχηγῶν καὶ τῶν ναυτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Μοίρας, ἅμα ὡς ἔμα-

θον τὴν ζώγησιν τοῦ ἥρωος. Οἱ πλοίαρχοι προσεπάθησαν ν' ἀνακτήσωσι τὸν ἔξοχον ἐπὶ τόλμῃ ναύτην ἀντὶ πάσης χρηματικῆς θυσίας καὶ ἐπ' ἀνταλλαγῇ αἰχμαλώτων. Ἀλλ' αἱ προτάσεις αὗται ἀπερρίφθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων, λυσσώντων νῦν νὰ ὑποβάλωσιν εἰς μαρτυρικὸν τέλος τὸν θαυμάσιον ἥρωα. Καὶ πράγματι οἱ ἀνηλεεῖς Τοῦρκοι μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀνασκολοπίσαντες ζῶντα, ὡς ἀμὸν ὀβελίαν, τὸν Παξινόν, περιστρέψαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ πυρὸς καὶ ἔψησαν, οὕτω δὲ οἰκτρῶς παραμεμορφωμένον καὶ ἀπόζοντα τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ἀνῆρτησαν ἐπὶ μιᾷ τῶν τηλεβολοστοιχιῶν τοῦ φρουρίου, ἵνα τὸν βλέπωσιν ἀπὸ τῶν ἐλληνικῶν πλοίων, καὶ εἰς ἐκδίκησιν τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν.

Δ'

Καὶ ὅμως τίς ἤθελέ ποτε πιστεύσει ὅτι τοιαύτη ὑπεράνθρωπος αὐτοθυσία, τοιοῦτος ἡρωϊσμός ἀπίστευτος, ἤθελε λησμονηθῇ ; Τίς ἤθελε πιστεύσει ποτὲ ὅτι τὸν μάρτυρα τοῦτον τῆς ἐλευθερίας, ἀντὶ νὰ ἐγκολπωθῇ ἡ δόξα σεμνυνομένη καὶ νὰ ψάλλῃ τὸ ὄνομά του ἀθάνατον εἰς τοὺς αἰῶνας, ἔμελλε νὰ θάψῃ ἡ λήθη καὶ νὰ σθέσῃ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ὁμοῦ μὲ τὰς φλόγας τοῦ μαρτυρίου αἱ ὁποῖαι τὸν κατέκαυσαν ; Καὶ διατὶ ἄρά γε ὁ ἥρωας Παξινός, ὁ Κυναίγειρος οὗτος τῶν νεωτέρων χρόνων, ἡ ἐνσάρκωσις, τὸ ἰδεῶδες τοῦτο τῆς μεγαλοφυχίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως, νὰ μὴ ἐπιζήσῃ ἐν θαυμασμῷ εἰς αἰῶνας, ἀφοῦ ὀλίγιστοι ἥρωες, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔτι τῆς μυθολογίας, τοὺς ὁποίους ἀπηθανάτισεν ἡ φήμη, δύνανται νὰ συγκριθῶσι πρὸς τὸν θαυμάσιον Γεώργιον Παξινόν ;

Κοιμοῦ, ἥρωας ἀτρόμητε, καὶ εἴθε μίαν ἡμέραν ἡ Ἱστορία, ἀφυπνιζομένη πρὸ τοῦ μαρτυρίου σου, ἀναθάψῃ ἐκ τῆς κονίας τὸ ὄνομά σου καὶ παραδώσῃ αὐτὸ εὐλογητὸν εἰς τὴν ἀθανάσιαν !

[Ἀΐγιον, Αὐγούστος τοῦ 1892.]

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΣΟΔΙΩΤΗΣ

